

Nieuwe stikstofprocedures tegen provincie Friesland

JANTJEN DE BOER

LEEWARDEN Het kabinet presenteert vrijdag een nieuwe stikstof-aanpak. Maar los daarvan zijn vrijwel alle natuurvergunningen van veehouderijen gebaseerd op drijfzand, stelt de vereniging Leefmilieu.

Raadsman Valentijn Wösten start daarom vijftien procedures. Drie

daarvan spelen in Friesland. Volgens Wösten wordt er „geweldig met emissiewaardes gegoocheld”. In de huidige natuurvergunningen wordt niet vastgelegd hoeveel stikstof de bedrijven precies mogen uitstoten, zegt hij. Ook is er geen meetplicht. Daarnaast is het lastig dat er vaste waardes gelden per koe, varken of kip.

Waarschijnlijk heeft de overheid vanwege de werkbaarheid voor die

aanpak gekozen, denkt de raadsman. „Maar een biologische koe, die anders wordt gevoerd en minder melk geeft, stoot minder stikstof uit dan een hoogproductieve turbo-koe. Soms zelfs meer dan de helft minder. En ook bij kippen en varkens zijn de verschillen groot.”

Daarnaast rekenen provincies, die de natuurvergunningen verlenen, met vaste uitstootwaardes per stalstelsel. „Ook al zo’n papieren wer-

kelijkheid”, aldus Wösten die er fijntjes op wijst dat de Raad van State al in 2022 vraagtekens zette bij de werking van luchtwassers en emissiearme stalvloeren.

Het gevolg is volgens hem dat er in de natuurvergunningen met fictieve emissiegetallen wordt gerekend. Dat is vragen om problemen, omdat veehouders straks zelf moeten bepalen hoe ze hun uitstoot omlaag willen brengen. **pagina 3**

Raadsman richt pijlen op drie bedrijven in Friesland

VERVOLG VAN DE VOORPAGINA

LEEWARDEN In natuurvergunningen wordt straks met fictieve emissiegetallen gerekend. Dat is vragen om problemen, zegt raadsman Valentijn Wösten, omdat veehouders straks zelf bepalen hoe ze hun uitstoot omlaag brengen.

„Doelsturing wordt dat genoemd, oftewel de boer aan het roer. Maar het is moeilijk sturen als je niet eens weet hoeveel je precies uitstoot en ook geen idee hebt of maatregelen effect hebben. Je kunt het vergelijken met rijden in een auto zonder snelheidsmeter op een weg zonder maximumsnelheid.”

Wat hij nu gaat doen? „Wij vragen of de provincies Friesland, Noord-Brabant, Gelderland, Limburg en Zuid-Holland de natuurvergunningen voor veehouderijen willen aanpassen. We willen een uitstootplafond en we vragen om een meetplicht.”

In Friesland richt Wösten zijn pijlen op de natuurvergunningen van een varkensbedrijf in Achtkarspelen, een legkippenbedrijf in Opsterland en een melkveebedrijf in Noardeast-Fryslân. „Je moet ergens beginnen”, verklaart hij die keuze. „Maar als we gelijk krijgen, zullen alle natuurvergunningen van veebedrijven in heel Nederland moeten worden aangepast.”

Of het moeilijk is om per bedrijf de uitstoot te berekenen? „De uitstoot van dichte stallen is gemakkelijker te meten dan die van open stalssystemen”, erkent Wösten. „Dus dan moet je waarschijnlijk concluderen dat doelsturing door de boer bij half-open stallen, van bijvoorbeeld melkveebedrijven, geen optie is. Dan moet je, als je de stikstofuitstoot werkelijk wilt verminderen, iets anders bedenken.”

Waar het de vereniging Leefmilieu om te doen is? „Om kloppend beleid”, zegt de raadsman. „De overheid is nu al veertig jaar aan het pappen en nathouden.” Zeven jaar geleden bijvoorbeeld werd de PAS-regeling, ook een stikstofvehikel, na een

‘Als we gelijk krijgen, moeten alle vergunningen in heel Nederland worden aangepast’

procedure van Wösten door de rechter afgeschoten. Toenmalig landbouwminister Christianne van der Wal ging echt aan de slag, zegt de raadsman, maar zij kon haar plannen niet afmaken. „En daarna kwam de schaamtevolle periode met minister Femke Wiersma. We zijn nauwelijks opgeschoten.”

En nu? Als de betrokken provincies de natuurvergunningen van de gekozen veehouderijen niet aanpassen, blijft het tasten in het duister, vindt hij. „Dan is die doelsturing door boeren, waar het nu vaak over gaat, dood en begraven.”

En de nieuwe landelijke stikstofplannen, die vrijdag worden gepresenteerd, maar vorige week al deels uitlekten? „Ik heb nog geen volledig beeld. Maar wat ik wel weet is dat de natuurvergunningen van de afgelopen twintig jaar niet kloppen. En dat moet rechtgezet.”

De provincie kreeg de stukken woensdagmiddag binnen, aldus een woordvoerder, en beraadt zich over de kwestie.